

Debreceni Ítéltábla
Bf.III.573/2025/13.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. január 8. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2025. június 11. napján kihirdetett 3.B.10/2024/61. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A költségvetési csalás büntettének megnevezéséből az üzletszerűségre történő utalást mellőzi.

A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés napi tétel számát – az egynapi tétel összegének változatlanul hagyása mellett – 540 (ötszáznegyven) napi tételre súlyosítja. Ekként a pénzbüntetés összege 5.400.000 (ötmillió-négyszázezer) forint.

A foglalkozástól eltiltás büntetés hatókörét gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozásra korlátozza, tartamát 4 (négy) évre súlyosítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy az ítélet bevezető részéből a folytatólagos megjelölést mellőzi.

A vádlott tényleges tartózkodási helye: Cím3

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A Debreceni Törvényszék rendelkező rész szerinti ügydöntő határozatában, Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntettében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 396. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért – halmazati büntetésül – 2 év börtön fokozatú szabadságvesztésre, 480 napi tétel, 10.000 forint egynapi tétel összegű, összesen 4.800.000 forint pénzbüntetésre, valamint 2 év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagjaként, egyszemélyi vezetőjeként, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelő bizottságának tagjaként, egyéni cég tagjaként, egyéni vállalkozóként vagy a civil szervezetnek a civil szervezetekről szóló törvényben meghatározott vezető tisztségviselőjeként végzett tevékenységtől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak átváltoztatásáról, a szabadságvesztés utólagos végrehajtása elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, valamint kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen - a kihirdetést követően nyomban - az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének mellőzése, hosszabb tartamú szabadságvesztés és foglalkozástól eltiltás büntetés, magasabb napi tétele számú pénzbüntetés, valamint közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása érdekében, mivel álláspontja szerint a kiszabott szankciók eltúlzottan enyhék, nem a büntetés-kiszabási elveknek megfelelőek. A helyesen feltárt bűnösségi körülmények száma és nyomatéka ugyan lehetővé teszi a szabadságvesztés tartamának középértéktől történő jelentős eltérését a vádlott javára, azonban a bűncselekmény tárgyi súlya a törvényi minimum alatti tartamban meghatározott szabadságvesztést nem engedhet meg. A büntetés célja, valamennyi körülmény megfelelő értékelésével, a kiszabott büntetések súlyosításával érhető csak el.

[3] A vádlott és védője az ítéletet nyomban tudomásul vették.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.297/2025/2. számú átiratában a súlyosításra irányuló ügyészi fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta. Kifejtette, hogy a fellebbezés irányára tekintettel korlátozott felülbírálatnak van helye, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottsága nem vizsgálható. A tényállás alapján a törvényszék helyesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a bűncselekmények jogi minősítése is törvényes. A 8 év 6 hónap középértékhez képest kiszabott 2 év szabadságvesztés eltúlzottan enyhe, amellyel, hogy a vádlott személyi körülményei nem indokolják a szabadságvesztés felfüggesztését sem, a bűncselekmény tárgyi súlyát is figyelembe véve eltúlzottan enyhe a pénzbüntetés napi tételeinek meghatározása és a foglalkozástól eltiltás időtartama is.

[5] Indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, a vádlottal szemben a végrehajtás felfüggesztésének mellőzésével a szabadságvesztés büntetés tartamát, a pénzbüntetés napi tételeinek számát és a foglalkozástól

eltiltás tartamát emelje fel és a szabadságvesztés tartamához igazodó közügyektől eltiltás mellékbüntetésre is ítélje a vádlottat, egyebekben az ítéletet hagyja helyben, a Be. 598. § (2) bekezdés második fordulata szerinti tanácsülésen.

[6] A vádlott védője a fellebbviteli főügyészség átiratára észrevételt nem tett, azonban nyilvános ülés kitűzését indítványozta a Be. 598. § (5) bekezdése alapján.

[7] A nyilvános ülésen, amelyen az ügyészség képviselője nem kívánt jelen lenni, a védő a bírói gyakorlatra hivatkozva, összességében a vagyoni hátrány egy részének érdemi megtérülést jelentő összegére, a vádlott büntetlen előéletére és az igen jelentős időmúlásra hivatkozva az ügyészi indítvány elutasítását, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A vádlott az utolsó szó jogán megbánását kifejezve csatlakozott védőjéhez.

[8] Az ügyészség fellebbezése részben megalapozott.

[9] Tekintettel arra, hogy a fellebbezést a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján a büntetés súlyosítása érdekében jelentették be (szankciós fellebbezés), a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül. A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot ez esetben is kiterjesztik az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésre, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre, továbbá mivel a szankciós fellebbezés célja nyilvánvalóan a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása és a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontjában foglaltak a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre is [Be. 590. § (5) bekezdés a)-d) pont, (5a) bekezdés]. Emellett az ítéltábla hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdéseket is.

[10] A korlátozott felülbírálat során mindenekelőtt megállapította, hogy a törvényszék az eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan relatív perjogi hibát, amely az érdemi felülbírálatot kizárta volna. Ilyen perjogi hibára az eljárás résztvevői sem hivatkoztak.

[11] Indokolási kötelezettségének a szükséges körben eleget tett, amelynek pontosított jogszabályi alapja a Be. 562. § (2) bekezdése mellett a Be. 561. § (3) bekezdés a)-c) és e) pontjai, valamint a Be. 564. § (4) bekezdése.

[12] A Be. 583. § (3) bekezdése alapján bejelentett jogorvoslati kérelemre tekintettel, a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja alapján az ítéltábla nem vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát a törvényszék által megállapított tényállásra alapította. Ilyenkor az elsőfokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes (BH2023.60., Kúria Bfv.350/2022/8.), a Be. 561. § (3) bekezdés c) pontjában meghatározott, a bíróság által megállapított történeti tényállás módosítására nincs lehetőség, kizárólag a kijavításra vonatkozó szabályok szerint elírás vagy számítási hiba okán annak helyesbítésére, illet azonban az ítéltábla nem észlelt. Emellett megállapította, hogy az ítélet személyi része [Be. 561. § (3) bekezdés b) pont], a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tények és előéleti adatok kiegészítést nem igényelnek sem az iratok, sem a nyilvános ülésen elhangzottak alapján.

[13] A törvényszék büntethetőségi akadály hiányában okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és a bűncselekmények jogi minősítése is törvényes, mindössze a költségvetési csalás minősített esetére (üzletszerűen) történő utalást kellett mellőznie a másodfokú bíróságnak, az alább kifejtettek okán, valamint a jogszabályi hivatkozásokat volt szükséges kiegészíteni a Btk. 459. § (6) bekezdés d) pontjával (a vagyoni hátrány 50.000.001 és 500.000.000 forint között különösen nagy).

[14] Az ítélet szerkesztésére vonatkozóan megjegyzendő, hogy egyrésről a Kúria a bűncselekmények bírósági határozatban történő megnevezéséről szóló 61. számú Büntető Kollégiumi véleményének 1-4. pontjai alapján a rendelkező részben a bűncselekményt a Btk. Különös Része szerinti alcímével kell megnevezni, a megnevezés után, zárójelek közé foglalva a törvényi rendelkezéseket (jogszabályhelyek), bűnhalmazat esetében a rendbeliséget számmal is megjelölve, a jelen ügyben az elsőfokú bíróság által feltüntetettekhez képest tehát fordított sorrendben, a költségvetést károsító bűncselekmény esetében az üzletszerű elkövetésre utalás nélkül, a közbizalom elleni bűncselekményeket 2 rendbeliként megjelölve, másfelől pedig a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII.23.) OBH utasítás 27. § (13) bekezdése alapján elmulasztotta sorszámmal ellátni az ügydöntő határozat indokolás részének bekezdéseit is. Ezek azonban mind csupán formai hibának minősültek, az ügy érdemére kihatással nem voltak.

[15] Mivel arra a törvényszék kizárólag a jogszabályhelyek feltüntetésével utalt, rögzíti az ítéltábla továbbá, hogy a Btk. 79. §-a értelmében, a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el (speciális és generális prevenció).

[16] A Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést az e törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

[17] A Btk. 81.§ (1)-(3) bekezdései értelmében továbbá, bűnhalmazat esetében egy büntetést kell kiszabni, a legsúlyosabb büntetési nem és büntetési tétel alapulvételével, úgy, hogy a magasabb büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

[18] A büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a Kúria 56/2007. számú Büntető Kollégiumi véleménye alapján, mindössze a súlyosító körülményeket kellett kiegészíteni a kettőnél több bűncselekmény halmazatával (BK vélemény III/6. pont).

[19] A Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző, az (5) bekezdés b) pontja szerint minősülő, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett csalás büntettét a Büntető Törvénykönyv 5-10 évig terjedő szabadságvesztéssel, a Btk. 345. §-ába ütköző hamis magánokirat felhasználása vétségét 1 évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A halmazati büntetés szabályaira figyelemmel [Btk. 81. § (1)-(3) bekezdés], a szabadságvesztés kiszabásakor irányadó a középérték [Btk. 80. § (2) bekezdés], azaz az a megemelt büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele, jelen ügyben 8 év 6 hónap.

[20] Fentiekhez képest az alkalmazott büntetések neme, felfüggesztett szabadságvesztés büntetés, mellette pénzbüntetés, valamint - helyesen - foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazása törvényes és indokolt volt.

[21] A büntetés kiszabása során azonban nem volt figyelmen kívül hagyható, hogy a bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál (56/2007. BK vélemény I. pont). Emellett a büntetőjog általános elveire és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni, "A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek" (1214/B/1990 AB határozat). A szankció arányossága azt is jelenti, hogy a hasonló tett elkövetőit hasonló büntetéssel kell sújtani az elkövetett tethöz, és a bűnösség mértékéhez is viszonyítva, de az arányosság vizsgálata a sérelem, a kár, a bűnösség foka, a bűncselekmények súlya egybevetését is feltételezi. Az arányosság jelenti a tett arányosságát, és több elkövető esetén az ítélet belső arányossága sem hagyható figyelmen kívül, de a büntetésnek az elkövető személyiségéhez is igazodnia kell. A hasonló súlyú bűncselekményekre, illetve a hasonló személyi körülményekkel jellemzett elkövetőkkel szemben nem szabad lényegesen eltérő szankciókat alkalmazni. A bíróságnak ugyanakkor a középértéktől eltérő büntetés kiszabását meg kell indokolnia, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001.354).

[22] Valamennyi szempontot egybevetve, különösen az elévülési időt meghaladó és a terheltnek fel nem róható időmúlásra tekintettel, az okozott vagyoni hátrány nagysága ellenére, az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, miszerint a vádlottal szemben ún. enyhítő szakasz [Btk. 82.§ (2) bekezdés d) pont] alkalmazásával 2 év tartamban meghatározott szabadságvesztés büntetés kellő, de egyben elegendő is, ugyanakkor tényleges szabadságelvonással járó büntetés alkalmazása nem szükséges, a szabadságvesztés a vádlott kedvező személyi körülményeire tekintettel próbaidőre felfüggeszthető, törvényi maximumban való meghatározása nem kifogásolható. Egyetértett azonban azon ügyészi

indítvánnyal, miszerint a bűncselekmény tárgyi súlyára figyelemmel, a pénzbüntetés mértékének - a Btk. 50.§ (3) bekezdése szerinti 30 és 540 között meghatározható napi tétel számának - törvényi maximumra történő felemelése, ezáltal a pénzbüntetés súlyosítása indokolt. Az egy napi tétel összege megfelelően igazodó a vádlott vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez, annak korrekciója nem vált szükségessé. A vádlottal szemben alkalmazott - helyesen - foglalkozástól eltiltás büntetés 2 évben meghatározott tartama ugyancsak eltúlzottan enyhe, ezért a másodfokú bíróság ezen büntetés tartamát 4 évre súlyosította, indokolatlanul tág körben meghatározott hatókörét pedig – mivel a vádlott cselekményeit gazdasági társaságok ügyvezetőjeként követte el - a Btk. 54.§ a) pontja szerint határozta meg.

[23] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a végrehajtás utólagos elrendelése esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára, valamint a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén az átváltoztatásra vonatkozó rendelkezések helyesek és törvényesek voltak, ahogy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó döntés sem igényelt korrekciót.

[24] Az elsőfokú bíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozatban foglaltak alapján hivatalból vizsgálta az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a bűncselekmény kiemelkedő tárgyi súlya és a bűnösség foka miatt az elítélt arra nem volt érdemes (BH1983.221.).

[25] Egyebekben a másodfokú bíróság a tárgyalás folytatólagos voltára történő utalást mellőzte még az ítélet bevezető részéből, tekintve, hogy a tárgyalás egységes egésznek tekintendő a megnyitás és a berekesztés között, a folytatólagosságra történő utalás és annak bevezető részben történő feltüntetése a törvény szövegéből [Be. 451. § (1) bekezdés c) és d) pont, Be. 561. § (1) bekezdés] nem következik.

[26] Rögzítette még a vádlott megváltozott tényleges tartózkodási helyét, a Be. 184. § (2) bekezdés f) pontja, valamint a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontja szerint.

[27] A fentiek alapján a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a szükséges részben megváltoztatta, egyebekben a 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[28] A másodfokú bíróság határozatával szemben a Be. 615. § (1)-(2) bekezdései alapján a további jogorvoslat lehetősége kizárt.

Debrecen, 2026. január 8.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Mocsáry Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Deák Judit s.k. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 3.B.10/2024/61. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. január 8.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke